

УДК 327:297 (44)

ВНУТРІШНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Малиновська Н. В.

Аспірант кафедри міжнародної інформації Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Науковий керівник – професор, доктор політичних наук Тихомирова Є. Б.

Анотація. *В статті розглянуто сучасні підходи науковців у розумінні політики сили, трансформування міжнародних відносин, співвідношення глобальної і національної політики. У міжнародній політиці відбуваються інтенсивні зміни, що породжує розвиток міжнародних відносин як науки. Окрема увага приділяється внутрішнім факторам, природнім, економічним, демографічним та іншим умовам, які дають змогу державі визначати свою зовнішню політику та претендувати на відповідне місце на міжнародній арені. Крім того, велике значення у зовнішній політиці має визначення національних інтересів держави та політична воля на їх реалізацію.*

Приклад Франції дозволяє розглянути вплив внутрішніх факторів на зовнішньополітичний курс. Це дозволяє простежити, як історичне минуле, міграційні процеси та географічна наближеність з африканським континентом впливають на її зовнішню політику. Франція є країною з найбільшою чисельною мусульманською громадою у Європі, активною мережею мусульманських організацій, які фінансуються ззовні. Спроби адаптації мусульман до європейських стандартів наражаються на критику та протест з боку мусульман. Франція перебуває в пошуці як внутрішньої, так і зовнішньої політики, покликаної зняти напругу в суспільстві, позаяк мультикультурна та інтеграційна політика не дала очікуваних результатів.

Ключові слова: *зовнішня політика, національний інтерес, система, суверенітет, Франція, мігранти.*

Постановка проблеми. Формування зовнішньої політики відбувається по мірі визрівання об'єктивних потреб суспільства вступити в певні взаємовідносини із іншими суб'єктами міжнародних відносин – державами, громадськими організаціями тощо. Відтак зовнішня політика виникає пізніше, ніж внутрішня [1]. У своїй політиці держави все більше залежать і від зовнішнього середовища, і одна від одної, тобто відчують все більший вплив ззовні під час внутрішньополітичних процесів.

У ХХ столітті серед науковців зросла кількість прихильників школи політичного реалізму. Її головні принципи базуються на прагненні держав до збільшення своєї могутності в умовах анархічного, а отже, небезпечного світу, неминучості суперництва, необхідності дотримання принципу рівноваги сил між великими державами. Одним із головних досягнень політичного реалізму стало висунення інструменту поняття «національний інтерес», що пояснює основний мотив зовнішньополітичної поведінки держави. Національний інтерес держави тісно пов'язаний з практичною стороною її реалізації, а саме наявністю природних, людських ресурсів, економічним потенціалом, іншими можливостями держави, позаяк задоволення національних інтересів можливе за відповідних умов для їх відстоювання на міжнародній арені.

Мета статті – аналіз вплив внутрішніх факторів на зовнішню політику Франції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз внутрішніх детермінант зовнішньої політики провели Г. Аллісон, М. Гальперін, Г. Кіссінджер, Дж. Розенау. Пов'язуючи міжнародні відносини з внутрішньою політикою, ці вчені в першу чергу зверталися до порівняльного аналізу шляхів розвитку сучасних держав. Значна увага ними приділялася проблемам взаємної обумовленості внутрішнього устрою держав з різними формами правління і способів входження держав у світову спільноту [2, с. 425].

Основні результати дослідження. Розглядаючи зовнішню та внутрішню політику французький політолог Реймон Арон виходить з розуміння політичного порядку та політичного режиму. Р. Арон виділяє три функції сучасного політичного порядку:

- 1) адміністративна, яка полягає в забезпеченні миру між громадянами і дотриманні закону;
- 2) управління зв'язками з іншими спільнотами, яка виробляє рішення для складання, прийняття чи зміни законів;
- 3) засоби, які вживаються окремими особами відповідно до обставин [3].

Режим має шукати спосіб вважатися легітимним і заручатися підтримкою громадян. Будь-який режим ставить перед собою задачі морального та гуманітарного порядку, з якими мають погоджуватися громадяни. Початкова ціль будь-якого політичного режиму – забезпечення миру та уникнення насильства у суспільстві. Відтак, необхідна монополія на використання насильства. Для того, щоб люди не вбивали один одного, право на застосування сили має належати тільки державі. Якщо окремі групи суспільства починають присвоювати собі право на насильство, світ знаходиться перед небезпекою

Р. Арон розглядає демократичний режим, але водночас не називає його панацеєю для вирішення всіх проблем міжнародної системи. Принцип демократії це одночасно і дотримання законів і збереження компромісу, який може використовуватися як на добро, так і на зло. Він бачить трагедію західних режимів в тому, що компроміс в інших сферах приводить до катастроф. При веденні зовнішньої політики компроміс досить часто залишає можливість знайти вихід із складного становища, оскільки доводиться вибирати між політичними курсами, кожен з яких несе певні переваги і незручності. Компромісна політика не ліквідує небезпеку, а навпаки примножує її, нагромаджує незручності, пов'язані з проведенням кожного з можливих курсів.

Послідовник Р. Арона, професор Інституту соціальних досліджень в Паризькій католицькій академії Роберт Боск в роботі «Соціологія світу» в потенціалі держави вбачає сукупність ресурсів, якими вона володіє для досягнення своїх цілей, які складаються з двох факторів – фізичних та духовних. До фізичних факторів належать: простір (географічне положення, його недоліки та переваги); населення (демографічна сила); економіка у вигляді економічних ресурсів, промисловості і сільськогосподарського потенціалу, військової могутності. До духовних факторів належать: тип політичного режиму і його ідеологія, рівень загальної і технічної освіти населення, «національна мораль», моральний тонус суспільства, стратегічне положення у міжнародній системі [4, соціологія].

Проте ці фактори не є визначальними та не прямо пропорційно відображають зовнішню політику держави. У підтвердження цього, Р. Боск наводить приклад Алжиру, який в 1954 році вступив у війну проти Франції, не володів більшістю зазначених факторів, але зміг добитися поставленої цілі.

Крім того, Р. Боск виділяє нові риси, характерні для сучасних міжнародних відносин, а саме:

- 1) кількість «дійових осіб» (суверенних держав) постійно збільшується;
- 2) кількість головних дійових осіб (великих держав) навпаки, зменшилася;

3) з'явилися «дійові особи нового типу» міжнародні організації та транснаціональні організації. Помітний вплив нових факторів у міжнародних відносинах: націоналізму та ідеологій, промислових революції XIX та XX ст., швидкого росту кількості міжнародних і міжурядових інститутів [4].

По-новому поглянути на міжнародні відносини переконує американський політолог Джеймс Розенау. Вже сам термін «міжнародні відносини» виглядає застарілим перед очевидною тенденцією: все більше взаємодій, які становлять міжнародну політику відбуваються за безпосередньої участі націй чи держав. Тому більш вдалим терміном політолог називає «постміжнародна політика», який вказує на присутність нових структур і процесів, враховуючи подальший структурний розвиток [5].

Розенау виділяє п'ять факторів, які сприяли параметричним перетворенням у XX ст. Перший з них відображається в переході від індустріального до постіндустріального світопорядку та пов'язаний з розвитком техніки та технологій. Друга причина, що сприяє глобальним змінам, полягає у виникненні таких явищ як забруднення атмосфери, тероризм, наркоторгівля, валютні кризи. Третій рушій міститься у меншій здатності держав і урядів знаходити прийнятні рішення в головних політичних проблемах, частково тому, що вони цілком не підлягають їх юрисдикції, а частково тому, що старі проблеми все тісніше переплітаються з глобальними міжнародними проблемами. Четверта сила пов'язана з послабленням цілісних систем і набуванням підсистемами більшої ефективності, що посилює тенденції до децентралізації на всіх організаційних рівнях. Перераховані фактори впливають на досвід і сприйняття навколишнього світу дорослим населенням планети, яке утворює групи, держави та інші колективні об'єднання, і якому довелося вирішувати нові проблеми взаємозалежності і пристосування до нових технологій в умовах постіндустріального світопорядку [5]. Ці рушійні сили змінюють ролі та позиції міжнародних акторів та підтверджує мінливість їхнього становища. Перебуваючи увесь час в русі, кожна держава займає окрему нішу у міжнародних відносинах. Цьому також сприяють і політичні події, які стають передумовою чи поштовхом для укріплення позиції національної держави як самостійного учасника міжнародних відносин.

Відтак, на думку Дж. Розенау, більшість політичних подій, що відбуваються всередині національних кордонів, не знаючи внутрішньополітичної ситуації, зрозуміти неможливо. Незважаючи на зближення кордонів та скорочення дистанцій, сучасна глобальна політика не підкорила собі національну. При існуванні кордонів, не можна не відзначити, що велика кількість подій в житті окремої держави здійснюють значний вплив на глобальну систему. Дж. Розенау вбачає помилку аналітиків, які розглядають ці події як зовнішньополітичну сферу певної держави, що не належить до питань глобальної системи. Відповідно зворотна реакція інших держав розглядається як окремі послідовності дій, а не наступна фаза первісного імпульсу. Хоча поняття взаємного перетинання зовнішньополітичних і міжнародної систем не обов'язково запобігає подібній практиці, небезпека дроблення єдиного процесу на ряд окремих дій все ж скорочується. При цьому створюється контекст для аналізу, коли значення державних кордонів визнається, але не абсолютизується [6, с. 175].

Внутрішні вихідні взаємного перетинання визначаються як послідовності поведінки, що виникають в рамках національних кордонів і завершуються або підтримуються внутрішнім середовищем, а зовнішні кінцеві взаємного перетинання як образ дій, що породжені внутрішніми вихідними зв'язками. Подібним чином зовнішні вихідні взаємного перетинання – послідовність дій, що бере початок у зовнішньому середовищі та підтримується або завершується всередині держави, а внутрішні кінцеві взаємного перетинання

– це образ дій всередині державних кордонів, які ініціюються зовнішніми вихідними зв'язками [6, с. 172].

Дещо відмінну позицію займає Імануїл Валлерстайн. Він розглядає суверенну державу в межах міждержавної системи та можливість існування держави в сучасному світі. Суверенітет – це вимога, породжена не стільки самою державою, скільки міждержавною системою. По суті це двоєдина вимога як всередині держави, так і ззовні. Внутрішній суверенітет передбачає право держави проводити будь-яку політику, яку вважає розумною, приймати будь-які закони, які вважає необхідними і при цьому ніхто – ні окремі індивіди, ні групи, ні внутрішньодержавні структури – не мають права відмовитися від їх виконання. Зовнішній суверенітет передбачає, що жодна держава не має права претендувати – ні прямо, ні опосередковано на повноваження даної держави в межах власних кордонів, оскільки така спроба є зазіханням на її суверенітет. Відтак в сучасному світі суверенітет передбачає взаємність.

Разом з тим жодна держава практично ніколи не ставала повністю сувереном навіть у своїх межах, позаяк завжди відчувала супротив діям влади. Жодна держава не реалізувала свої суверенні права у зовнішній політиці: втручання однієї держави у справи іншої було і залишається звичною практикою, як і весь кодекс міжнародного права являє собою не що інше, як сукупність обмежень зовнішнього суверенітету. У той же час, сильні держави не завжди проявляють належну повагу до суверенітету слабких держав. На відміну від більшості, деякі держави завжди володіли вражаючою внутрішньою та зовнішньою могутністю. Їх погрози застосувати силу нерідко роблять непотрібною саме її застосування [7, с. 84-85].

У другій половині ХХ століття геополітична карта зазнала суттєвих змін. На місці європейських колоній з'явилися нові держави. Колишні колонії ставали незалежними державами, захищені доктриною про невтручання суверенних держав у внутрішні справи одна одної. Де-юре це мало забезпечувати державу від втручання однієї держави у справи іншої. Де-факто змінилася риторика навколо питання щодо поняття прав людини. У 1948 році ООН поставила в центр своєї ідеологічної конструкції Декларацію прав людини. З моменту прийняття Декларація неодноразово порушувалася. Держави, концентруючи зовнішню політику на реалістичному підході, дуже рідно пов'язують зовнішню політику з турботою про права людини і одночасно використовують це як пропагандистський спосіб для звинувачення одним урядом іншого [8, с. 12]. Крім того, держави використовують це, як привід для втручання у внутрішній суверенітет, виправдання власних дій, введення економічних чи торгівельних санкцій, ембарго на постачання зброї, спосіб розправи та подекуди ізоляції держави. Відтак визнаючи незалежність нових держав, сильні держави створюють для них умови, за яких їхній суверенітет можливий і в такий спосіб продовжують здійснювати контроль над ними.

Аналізуючи вплив внутрішніх чинників на зовнішню політику держави, варто взяти за приклад Французьку республіку та її арабський вектор зовнішньополітичної діяльності. Перш за все він цікавий його тривалістю та послідовністю. Мусульмани-іммігранти, які проживають у Франції приймають активну участь у внутрішніх процесах та впливають на міграційну та культурну політику. Окрім того, питання міграції є одним з ключових засад у передвиборчих програмах політичних партій та кандидатів на виборні пости у державі.

Цей тісний зв'язок французів та мусульман можна пояснити декількома важливими чинниками.

По перше, у Франції проживає найбільш чисельна мусульманська громада у Європі. За різними даними в країні нараховують від 4 до 7 млн. мусульман. Відтак мусульманська

спільнота становить трохи менше 10% населення Франції. Мусульманське населення Франції становлять іноземці зі 123 країн світу, переважно з країн Африки, Туреччини, Близького Сходу. Найбільш чисельну з магрибських діаспор становлять вихідці з Алжиру (700-800 тис.), трохи менше з Марокко (близько 600 тис.); менш чисельна туніська діаспора (300-400 тис.). Менші спільноти утворюють іммігранти з країн Арабського Сходу, Пакистану, Ірану та інших регіонів мусульманського світу [9, с. 4]. З кожним роком кількість мусульман продовжує зростати. Насамперед це пов'язано з тісним історичним минулим Франції та арабського регіону, його колоніальним минулим та продовженням тісної співпраці Франції з країнами Африки та Близького Сходу.

Другою причиною є спільне історичне минуле. У 1960-х років Франція надала незалежність своїм колишнім колоніям, а саме Тунісу, Алжиру. Проте після цього вона продовжила зберігати політичний, економічний, військовий вплив на їхніх територіях. Франція посилено намагається зберегти свої позиції, а також підтримувати пам'ять французів про колоніальну імперію. Міністерство закордонних справ Франції проводить активну інформаційну політику. Починаючи з 90-х рр. ХХ ст. французькі державні ЗМІ стали провідними засобами інформування в регіону. Це французьке інформаційне агентство «Франс-Пресс» (АФП), телевізійна мережа TV5 і міжнародне французьке радіо RFI. Головні причини створення національних комунікаційних засобів, які залишаються актуальними і сьогодні, – це створення національного незалежного інформантства, яке могло б служити голосом нової Франції [10, с. 91].

Третім фактором є діяльність мусульманських громадських організацій у Франції. Найпотужнішими організаціями впродовж останніх тридцяти років залишаються Об'єднання мусульманських організацій Франції (UOIF) і Національна федерація мусульман Франції (FNMF). Її керівниками є вихідці з Марокко і Тунісу. UOIF представляє більше 200 місцевих організацій і фінансується країнами Перської затоки, зокрема Саудівською Аравією. FNMF має досить тісні стосунки з марокканською і турецькою общинами [11, с. 65]. Мусульманські організації є досить консервативні та мають успіх щодо рекрутування молодого покоління французьких мусульман. Через свою діяльність та фінансування з-за кордону вони прагнуть зберігати вплив на мусульман за межами батьківщини.

Значна кількість мусульман та їх активізація у Франції породила конфлікти на релігійному та культурному ґрунті. Позаяк гостро постало питання носіння мусульманського одягу – паранджі, як загрози інтеграції мусульман у європейську спільноту, відмови від прийняття європейських цінностей, унеможливлення ідентифікації особи, а також вплив арабських держав на внутрішню політику Франції.

Франція стала першою країною, яка частково заборонила носіння паранджі. 15 березня 2004 р. був прийнятий закон, який забороняє носіння релігійного одягу і відповідних символів. Його дія поширюється лише на державні навчальні заклади середньої освіти (школи, ліцеї). У 2009 р. було заборонено купатися в басейнах у мусульманському одязі [12].

Ще під час передвиборчої кампанії лідер партії «Союз за народний рух» та на той час кандидат у президенти Ніколя Саркозі заявляв, що паранджі немає місця у Франції. У 2010 р. за ініціативи Н. Саркозі почався розгляд питання про заборону носіння паранджі. Закон про заборону на носіння паранджі був прийнятий обома палатами французького парламенту та затверджений Конституційним судом. Закон стосується не лише жінок, що носять паранджу (штраф 150 євро), а й осіб, які змушують до носіння нікабу, паранджі, бурки. Їм загрожує штраф у розмірі 30 тисяч євро та позбавлення волі терміном на один рік. Стосовно даного закону французьке суспільство поділилося на його прихильників та критиків [12].

Проте на ділі Н. Саркозі не поспішав вирішувати питання міграції і дотримувався зовнішнього курсу своїх попередників. Не робить активних кроків і новий президент Франсуа Олланд. Крім того, одним із пунктів його програми була амністія для 400 тисяч незаконних іммігрантів-мусульман, які знаходяться у Франції. Він також пообіцяв зміни в законі про вибори, для того щоб мусульмани без французького громадянства змогли проголосувати на муніципальних виборах 2014 року. Відтак і потрапити в Єлисейський палац Ф. Олланду допомогли мусульмани.

За даними опитування напередодні виборів 10 тисяч французьких виборців, 93% французьких мусульман проголосували за Ф. Олланда і тільки 7% за чинного президента Ніколя Саркозі. У виборах 2012 року взяли участь біля 2 млн. мусульман. Це означає, що близько 1,7 млн. голосів пішли на підтримку Ф. Олланда. Розрив між двома кандидатами становив 1,1 млн. голосів. Це демонструє, що перемогу чинному президенту забезпечили мусульмани [13]. Проте настрої у Франції різноманітні. Так, голова Національного фронту Марін Ле Пен вважає Францію давно залежною державою. Французи втрачають незалежність в судженнях, бояться бути не правильно зрозумілими на власній території. Політик переконана, що ісламські групи намагаються змінити французькі закони таким чином, щоб вони відображали їхній спосіб життя, їхні погляди. Такі висловлювання знаходять підтримку серед французів, свідченням чому є перемога партії «Національний фронт» на виборах до Європарламенту 25 травня 2014 року (25,4%), яка займе 22 з 74 відведених Франції місць [14].

Результати останніх виборів підтверджують, що іслам у Франції вже не тільки релігійне питання, цивілізаційне чи культурне. Франція приймаючи мігрантів десятиліттями проводить інтеграційну політику, яка не дає результатів. Між французами та мусульманами збільшується прірва. Погіршенню відносин сприяють регулярні зіткнення з поліцією у французьких містах, підпал автомобілів та інші протиправні дії, в яких здебільшого бере участь безробітна магрибська молодь. Крім того, у передмісті великих міст, де більшість жителів становлять мусульмани, мусульманська спільнота намагається насаджувати шаріат і культивувати свої звичаї. Також в передмістях діють напівпідпільні радикальні ісламські організації [15]. З роками ситуація посилюється і на цьому тлі прихильність здобувають націоналістичні політичні партії. Відтак суспільне протистояння виливається у політичне і демонструє протилежні настрої суспільства.

Така ситуація відображається на зовнішній політиці Франції. Якщо раніше французи відчували себе повноправними господарями не тільки у себе вдома, а і в колишніх колоніях, а нині у франкофонних країнах, дотепер ситуація змінюється. Французька влада змушена проводити зважену політику, не викликаючи бурхливих настроїв мусульманської спільноти. Разом з тим це негативно відображається на Франції.

Перед Францією стоїть складне завдання, як із постійним зростанням мусульман в державі, повернути прихильність французів та зберегти лідируючі позиції в арабському регіоні. Франція стоїть на порозі рішучих дій. Багаторічна інтеграційна політика не дала позитивних результатів. Вона не змогла з'єднати різні суспільні групи в одне ціле, прищепити іммігрантам-мусульманам усвідомлення «я француз». Питання мусульманського одягу та атрибутики, публічного віросповідання постійно слугують приводом сварок.

Висновки. Держава, яка претендує на провідні ролі у міжнародних відносинах має бути цілісною та сильною зсередини. Повертаючись до головного постулату школи політичного реалізму, Франція повинна сформулювати національний інтерес. Чи зможе вона відстоювати національні інтереси у соціально та національно неоднорідному суспільстві, залежить від влади. Але кожна політична толерантність проходить випробування, коли на

кону стоїть безпека та захист власної держави. Можлива перемога консервативних сил на наступних виборах може означати початок жорсткої міграційної політики з виселенням нелегалів закордон, посилення правових норм щодо публічних віросповідань. Це стосуватиметься і зовнішньої політики. Вже зараз консерватори ставлять питання щодо необхідності Європейського Союзу, європейської політкоректності та толерантності, співпраці з мусульманськими країнами, які фінансують та переховують терористів.

Зовнішня політика держав інтенсивно розвивається в системі міжнародних відносин. Внаслідок цього введення нової термінології, стираються межі між зовнішньою та внутрішньою політикою, зовнішньою та міжнародною політикою. Інтенсивний розвиток міжнародних відносин випереджає розвиток політичної науки в результаті чого, її методологія та теоретичне підґрунтя здійснюється на основі подій, що відбулися, а не навпаки. Розвиток зовнішньої політики не зупиняється. Зазнає змін розуміння зовнішньої політики, завдяки інформаційним технологіям, науковим досягненням збільшилася сфера впливу окремої держави. Пропри швидкі зміни в міжнародних відносинах, залишається сталим прагнення влади та захист національних інтересів. В глобальному вимірі політики кожна держава прагне зберегти свою ідентичність та свої позиції, бути серйозним гравцем на міжнародній арені, відповідно до цього і проводить свою зовнішню політику.

Список використаної літератури

1. Общая и прикладная политология: Учебное пособие [Текст] / Под общей редакцией В. И. Жукова, Б. И. Краснова. – М. : МГСУ; Изд-во «Союз», 1997. – 992 с. – Режим доступа: http://grachev62.narod.ru/krasnov/ch_11.htm.
2. Теория политики: Учебное пособие / Под ред. Б. А. Исаева. – СПб. : Питер, 2008. – 464 с.
3. Арон Р. Демократия и тоталитаризм [Электронный ресурс] / Пер. с франц. Г. И. Семенова. – М. : Текст, 1993. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Aron/index.php.
4. Цыганков П. Политическая социология международных отношений [Электронный ресурс]. М. : Радикс, 1994. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/cugan/index.php.
5. Джеймс Н. Розенау Турбулентность в мировой политике [Электронный ресурс]. – Режим доступа: sr1.narod.ru/rozenau_turbulentnost.doc.
6. Взаимосвязь внутренней и внешней политики: идеи Джеймса Розенау и современность Источник: Теория международных отношений: Хрестоматия / Сост., науч. ред. и коммент. П.А. Цыганкова. – М. : Гардарики, 2002. – С. 168-171.
7. Валлерстайн И. Конец знакомого мира: Социология XXI века / Пер. с англ. под ред. В. И. Иноземцева. – М. : Логос, 2004. – 368 с.
8. Валлерстайн И. Европейский универсализм: Риторика власти [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.intelros.ru/pdf/Prognosis/Prognosis_2_2008/1.pdf.
9. Понкин И. В. Ислам во Франции / Игорь Владиславович Понкин. – М. : Издательство Учебно-научного центра довузовского образования, 2005. – 196 с.
10. Карбасова О. В. Коммуникационный менеджмент во внешней политике Франции в конце XX века. – М. : Международный центр социально-политических исследований и консалтинга, БФРГТЗ «Слово», 2010. – 266 с.
11. Tebbakh S. Muslims in the EU – Cities Report: France / Sonia Tebbakh [Электронный ресурс] // Preliminary research report and literature survey, 2007. – 100 p.

12. Марьянова А. Франция срывает паранджу / Алена Марьянова [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.gazeta.ru/social/2010/07/13/3397348.shtml>.
13. Абдуль К. Влияние мусульман на политику Европы [Электронный ресурс] / Мир ислама: информационно-аналитический портал. – Режим доступа: <http://www.mirislama.com/718-vliyanie-musulman-na-politiku-evropy.html>.
14. Акопов П. Все ушли на фронт [Электронный ресурс] / Взгляд: Деловая газета. – 27 мая 2014. – Режим доступа: <http://vz.ru/world/2014/5/27/688742.html>.
15. Мусульмане и Ислам во Франции. Часть 2 [Электронный ресурс] / Ближний Восток и современность. – М., 2011 г., вып. 43. – 18-34 С. – Режим доступа: http://islam-today.ru/islam_v_mire/ostalnoj-mir/musulmane_i_islam_vo_francii_chast_2.

DOMESTIC DETERMINANTS OF THE FOREIGN POLICY OF THE FRENCH REPUBLIC

Malynovska N. V

Postgraduate student of the Department of International Information of the Eastern European National University of Lesya Ukrainka.

Supervisor – Professor, Doctor of Political Sciences Tykhomyrova Yevgeniya Borysivna.

Abstract. *In the article modern scientific approaches to understanding power politics, the transformation of international relations, the ratio of global and national policy are considered. In international politics there are intense changes that create a development of international relations as a science. Special attention is given to internal factors, natural, economic, demographic and other conditions that allow the state to determine their foreign policy and qualify for the position on the international scene. In addition, the importance of foreign policy is the definition of national interests and the political will to their implementation.*

An example of France allows us to consider influence of domestic factors on foreign policy. It allows seeing how the historical past, migration and geographic proximity to the African continent influence its foreign policy. France is the country with the most numerous Muslim communities in Europe, an active network of Muslim organizations, financed from the outside. Attempts of Muslims adaptation to European standards are exposed to criticism and protests from Muslims. France is in searching of domestic and foreign policy designed to relieve tension in the society, as multicultural and integration policy has not given the expected results.

Key words: *foreign policy, national interest, system, sovereignty, France, migrants.*

References

1. Obshhaya u prykladnaya polytologyya: Uchebnoe posobyе [Tekst] / Pod obshhej redakcyey V. Y. Zhukova, B. Y. Krasnova. – М. : MGSU; Yzd-vo «Soyuz», 1997. – 992 s. – Rezhym dostupu: http://grachev62.narod.ru/krasnov/ch_11.htm.
2. Teoryya polytyky: Uchebnoe posobyе / Pod red. B. A. Ysaeva. – SPb.: Pyter, 2008. – 464 s.
3. Aron R. Demokratyya y totalytaryzm [Electronic resource] / Per. s francz. G. Y. Semenova. – М. : Tekst, 1993. – Rezhym dostupu: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Aron/index.php.
4. Czygankov P. Polytycheskaya socyologyya mezhdunarodny otnoshenyj [Electronic resource]. М. : Radyks, 1994. – Rezhym dostupu: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/cugan/index.php.
5. Dzhejms N. Rozenau Turbulentnost v myrovoj polytyke [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: http://www.sr1.narod.ru/rozenau_turbulentnost.doc.
6. Vzaymosvyaz vnutrennej y vneshnej polytyky: ydey Dzhejmsa Rozenau y sovremennost Ystochnyk: Teoryya mezhdunarodnyx otnoshenyj: Xrestomatyya / Sost., nauch. red. y komment. P. A. Czygankova. – М. : Gardaryky, 2002. – S. 168-171.
7. Vallerstajjn Y. Konecz znakomogo myra: Socyologyya XXI veka / Per. s angl. pod red. V. Y. Ynozemceva. – М. : Logos, 2004. – 368 s.

8. Vallerstajjn Y. Evropejskij unyversalyzm: Rytoryka vlasty [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: http://www.intelros.ru/pdf/Prognozis/Prognozis_2_2008/1.pdf.
9. Ponkyn Y. V. Yslam vo Francyy / Ygor Vladyslavovyh Ponkyn. – M. : Yzdatelstvo Uchebno-nauchnogo centra dovozovskogo obrazovaniya. – 2005. – 196 s.
10. Karbasova O.V. Kommunykatyvnnyj menedzhment vo vneshnej polytyke Francyy v konce XX veka. – M. : Mezhdunarodnyj centr sotsyalno-polytycheskyyh yssledovanyj y konsaltynga, BFRGTZ «Slovo», 2010. – 266 s.
11. Tebbakh S. Muslims in the EU – Cities Report: France / Sonia Tebbakh [Electronic resource] // Preliminary research report and literature survey, 2007. – 100 p.
12. Maryanova A. Francyya sryvaet parandzhu / Alena Maryanova [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: <http://www.gazeta.ru/social/2010/07/13/3397348.shtml>.
13. Abdul K. Vlyyanye musulman na polytyku Evropy [Electronic resource] / Myr yslama: ynformacyonno-analytycheskij portal. – Rezhym dostupu: <http://www.mirislama.com/718-vliyanie-musulman-na-politiku-evropy.html>.
14. Akopov P. Vse ushly na front [Electronic resource] / Vzgljad: Delovaya gazeta. – 27 maya 2014. – Rezhym dostupu: <http://vz.ru/world/2014/5/27/688742.html>.
15. Musulmane y Yslam vo Francyy. Chast 2 [Electronic resource] / Blyzhnyj Vostok y sovremennost. – M., 2011, vyp. 43. – s. 18-34. – Rezhym dostupu: http://islam-today.ru/islam_v_mire/ostalnoj-mir/musulmane_i_islam_vo_francii_chast_2.

ВНУТРЕННИЕ ДЕТЕРМИНАНТЫ ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКИ ФРАНЦУЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Малиновская Н. В.

Аспирант кафедры международной информации Восточноевропейского национального университета имени Леси Украинки.

Научный руководитель: профессор, доктор политических наук Тихомирова Е. Б.

Аннотация. *В статье рассмотрены современные подходы ученых в понимании политики силы, трансформации международных отношений, соотношение глобальной и национальной политики. В международной политике происходят интенсивные изменения, порождая развитие международных отношений, как науки. Отдельное внимание уделяется внутренним факторам, природным, экономическим, демографическим и другим условиям, которые позволяют государству определять свою внешнюю политику и претендовать на соответствующее место на международной арене. Кроме того, большое значение во внешней политике имеет определение национальных интересов государства и политическая воля на их реализацию.*

Пример Франции позволяет рассмотреть влияние внутренних факторов на внешне-политический курс. Это позволяет проследить, как историческое прошлое, миграционные процессы и географическая близость с африканским континентом влияют на ее внешнюю политику. Франция является страной с наиболее многочисленной мусульманской общиной в Европе, активной сетью мусульманских организаций, которые финансируются внешне. Попытки адаптации мусульман к европейским стандартам подвергаются критике и протесте со стороны мусульман. Франция находится в поиске как внутренней, так и внешней политики, призванной снять напряжение в обществе, так как мультикультурная и интеграционная политика не дала ожидаемых результатов.

Ключевые слова: *внешняя политика, национальный интерес, система, суверенитет, Франция, мигранты.*